

俄语基础教程

袁顺芝 主编

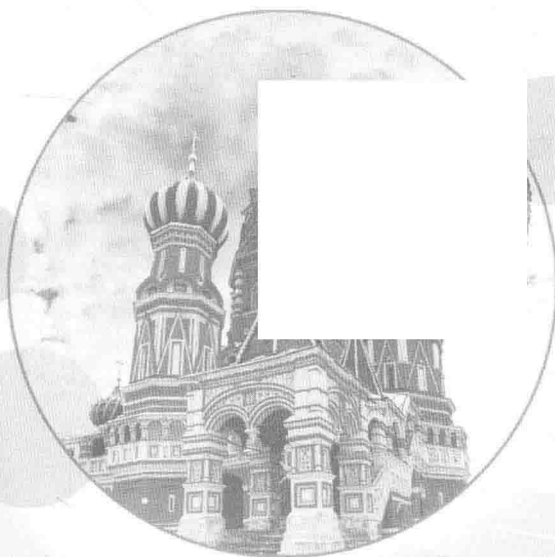
WUHAN UNIVERSITY PRESS

武汉大学出版社

武汉理工大学研究生教材建设基金资助出版

俄语基础教程

主 编 袁顺芝
副主编 祁 琦 刘义斌

WUHAN UNIVERSITY PRESS

武汉大学出版社

图书在版编目(CIP)数据

俄语基础教程/袁顺芝主编. —武汉:武汉大学出版社,2017.8
ISBN 978-7-307-19333-8

I. 俄… II. 袁… III. 俄语—研究生—教材 IV. H359.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2017)第 113290 号

责任编辑:谢群英

责任校对:汪欣怡

整体设计:韩闻锦

出版发行:武汉大学出版社 (430072 武昌 珞珈山)

(电子邮件:cbs22@whu.edu.cn 网址:www.wdp.com.cn)

印刷:虎彩印艺股份有限公司

开本:787×1092 1/16 印张:26.25 字数:622千字 插页:1

版次:2017年8月第1版 2017年8月第1次印刷

ISBN 978-7-307-19333-8 定价:60.00元

版权所有,不得翻印;凡购买我社的图书,如有质量问题,请与当地图书销售部门联系调换。

前 言

中俄两国地域相连，是重要的战略协作伙伴。随着双方在各个领域交流与合作的日益广泛和深入，需要大量符合时代要求和国家发展战略的俄语人才。为了满足国家对俄语人才的需求，我们编写了这本《俄语基础教程》。

本教材可供高等院校以俄语为第二外语的本科生、硕士研究生和博士研究生，以及俄语爱好者使用。

教学内容分为两大部分：语音课和基础课，共 28 课，单词 2,200 个左右，计划 160 学时。为了贴近生活，学以致用，每课主要内容设计为：言语礼节，句型结构，对话及对话练习，语法及语法练习；课文及课文练习；生词和词组；幽默笑话；谚语、成语和名言；俄罗斯国情知识等。

本教材有以下几个特点：

(1) 丰富性：以日常生活和社会关注为主题，题材广泛，内容丰富，如：俄语与语言、家庭与节日，交际与礼仪、交通与旅游、通讯与网络、教育与科学、文学与艺术、体育与健康、新闻与传媒、环保与生态等。材料新颖，信息量大，具有时代气息。既体现了俄罗斯传统文化价值观，又反映了时代精神。

(2) 科学性：精选了必备的语音、词汇和语法知识，以及与课文主题相关的俄罗斯主要文化现象，构建多元文化视野，既注重俄语基础知识与能力的训练，又重视语言基本技能与综合文化素质的培养，为学习者将来从事跨文化交际活动奠定了良好基础。

(3) 趣味性：通过诗歌朗读、绕口令、猜谜语、填词游戏、幽默笑话；谚语、成语和名言；形式多样的练习；俄罗斯国情知识等，激发学生学习兴趣。在学习俄语语言知识的同时，培养学生健康的心理素质、高尚的道德情操和良好的人生品格。

(4) 实用性：通过大量言语句型及句型结构、情景对话及练习，当代生活中的一些新词语，现代标准俄语口语；语法详解及例句翻译，设计真实语言情境，夯实语言基本功，强化灵活运用所学语言的能力，提高语言水平。

本教材附有录音材料，由俄籍教师 Захарова Елена Владимировна, Ким Герасим Вадимович 朗读。录音材料包括言语礼节、语音和部分练习、单词、对话、课文，俄罗斯经典歌曲等，便于广大读者课后学习和欣赏。

在本教材的实施过程中，教师可以根据实际情况对内容进行适当的取舍和补充，突出情境创设和主题活动，使学生更好地掌握俄语知识，提高听、说、读、写、译综合运用能力。

本教材的编写出版得到了武汉理工大学研究生院和外国语学院的大力支持，在编写过程中王伟华院长和甘文平院长提出了宝贵的指导意见；武汉大学出版社的谢群英编辑，审稿专家等付出了辛勤劳动，在此表示衷心的感谢！

在本教材的编写过程中，编者参考并采用了一些国内外文献资料，部分资料和图片来源于 <http://www.yandex.ru> 网站，特此感谢！

本教材选材经典、编排实用，希望广大师生和读者对本教材中的疏漏、缺点和错误提出宝贵的意见。

作者

2017年7月

ОГЛАВЛЕНИЕ

УРОК 1 ДАВАЙТЕ ПОГОВОРИМ ПО-РУССКИ	1
ФОНЕТИКА	1
1. 元音: [а] [о] [у] [э] [ы] [и]	2
2. 辅音: [б] [п] [д] [т] [г] [к] [з] [с]	4
3. 元音字母[а], [о] 的弱化	7
4. 音节和重音	8
5. 调型 1	8
6. 字母的书写	8
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	10
ДИАЛОГИ	11
ТЕКСТ Давайте поговорим по-русски	12
О РОССИИ Русский язык	14
УРОК 2 ДАВАЙТЕ ПОЗНАКОМИМСЯ; Я СТУДЕНТ	15
ФОНЕТИКА	15
1. 元音: [я] [ё] [ю] [е]	16
2. 辅音: [в] [ф] [л] [м] [н] [р]	17
3. 软音符号 ь 和硬音符号 ъ	19
4. 调型 2	19
5. 字母的书写	19
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	21
ДИАЛОГИ	22
ГРАММАТИКА	26
1. 人称代词的性和数	26
2. 人称代词的用法	26
ТЕКСТ Давайте познакомимся	27
О РОССИИ Русские имена	29
УРОК 3 ДАВАЙТЕ В РОССИЮ	30
ФОНЕТИКА	30

1. 元音字母[я][е]的弱化	30
2. 辅音字母:[х][й][ж][ш][ц][ч][щ]	31
3. 浊辅音和清辅音	33
4. 辅音的清化和浊化	34
5. 调型 3 和调型 4	34
6. 字母的书写	35
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	36
ДИАЛОГИ	38
ГРАММАТИКА	40
1. 俄语的十大词类	41
2. 普通名词和专有名词	41
3. 动物名词和非动物名词	41
ТЕКСТ Родной город	42
О РОССИИ Москва	43
УРОК 4 ДАВАЙТЕ ПОВТОРИМ: БУКВЫ И ЯЗЫК	44
ФОНЕТИКА	44
1. 俄语拼音总表	45
2. 硬辅音和软辅音	45
3. 单词移行规则	46
4. 单词的连读	46
5. 调型 5 和调型 6	47
6. 俄语字母表	47
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	50
ДИАЛОГИ	50
ГРАММАТИКА	52
1. 名词的性	52
2. 名词的数	53
3. 以-ь 结尾的名词的性	54
ТЕКСТ Азбука	55
О РОССИИ Родственные языки	57
УРОК 5 Я И ТЫ	58
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	58
ДИАЛОГИ	59
ГРАММАТИКА	64
1. 人称代词第二格、第四格	64
2. 形容词、代词的性和数	64

3. 疑问代词 <i>чей</i> 和 <i>какой</i> 的性和数	65
ТЕКСТ Я и ты, мы с тобой — хорошие друзья	66
О РОССИИ «Вы» и «ты» в русском общении	69
УРОК 6 СЕМЬЯ И МАТРЁШКА	70
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	70
ДИАЛОГИ	71
ГРАММАТИКА	75
1. 名词第六格的构成	75
2. 形容词、代词第六格的构成	76
3. 名词、形容词、代词第六格의用法	77
ТЕКСТ Моя семья	79
О РОССИИ Матрёшка — символ семьи	82
УРОК 7 ВУЗ И ОБРАЗОВАНИЕ	83
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	83
ДИАЛОГИ	85
ГРАММАТИКА	88
1. 俄语动词的体	88
2. 动词变位法(一)	90
3. 非动物名词第四格的构成和用法	91
ТЕКСТ Наш университет	94
О РОССИИ Татьянин день	97
УРОК 8 КНИГИ И БИБЛИОТЕКА	98
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	98
ДИАЛОГИ	99
ГРАММАТИКА	104
1. 动词变位法(二)	104
2. 动词的时	105
3. 说明非动物名词的形容词、代词第四格的构成和用法	107
ТЕКСТ Случай в библиотеке	111
О РОССИИ Российская государственная библиотека	114
УРОК 9 ГОРОД И ТРАНСПОРТ	115
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	115
ДИАЛОГИ	116
ГРАММАТИКА	120

1. 运动动词	120
2. 人称代词第三格	121
3. 年龄表示法	121
4. 俄罗斯人名的变格和用法	122
ТЕКСТ Москва и её транспорт	126
О РОССИИ Московское метро	129
УРОК 10 УВЛЕЧЕНИЕ И ПРОФЕССИЯ	130
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	130
ДИАЛОГИ	131
ГРАММАТИКА	135
1. 名词第五格的构成和用法	135
2. 形容词、代词第五格的构成和用法	138
ТЕКСТ Как Гагарин стал космонавтом	140
О РОССИИ Топ-10 самых популярных профессий в России	144
УРОК 11 ПРАЗДНИКИ И ПОДАРКИ	145
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	145
ДИАЛОГИ	146
ГРАММАТИКА	150
1. 及物动词和不及物动词	150
2. 动物名词第四格的构成和用法	150
3. 说明动物名词的形容词、代词第四格的构成和用法	151
4. быть 的意义和用法	152
ТЕКСТ Новый год в России	154
О РОССИИ Праздники в России	157
УРОК 12 МАГАЗИН И ПОКУПКА	158
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	158
ДИАЛОГИ	159
ГРАММАТИКА	164
1. 俄语动词命令式	164
2. 名词第二格的构成和用法	166
3. 形容词、代词第二格的构成和用法	168
ТЕКСТ Магазин и покупка	170
О РОССИИ О рублё	174

УРОК 13 ДОМ И НОВОСЕЛЬЕ	175
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	175
ДИАЛОГИ	176
ГРАММАТИКА	180
1. 形容词的分类	180
2. 长尾形容词和短尾形容词	180
3. 数量数词的构成和用法	182
4. 数量数词的变格和用法	183
ТЕКСТ Наша квартира	186
О РОССИИ Какие подарки подарят обычно на новоселье?	190
УРОК 14 ТЕЛЕФОН И СВЯЗЬ	191
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	191
ДИАЛОГИ	192
ГРАММАТИКА	196
1. 名词第三格的构成和用法	196
2. 形容词、代词第三格的构成和用法	197
3. 动词假定式	199
ТЕКСТ Телефонный романс	200
О РОССИИ Городские телефонные службы	204
УРОК 15 ВРЕМЯ И КЛИМАТ	205
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	205
ДИАЛОГИ	207
ГРАММАТИКА	210
1. 顺序数词的构成和用法	210
2. 年月日表示法	211
3. 钟点表示法	212
ТЕКСТ Сказка о временах года	214
О РОССИИ Отношения ко времени	217
УРОК 16 ХЛЕБ-СОЛЬ И ГОСТЕПРИИМСТВО	218
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	218
ДИАЛОГИ	219
ГРАММАТИКА	223
1. 形容词的比较级	223
2. 形容词的最高级	224
3. 不定量数词	225

ТЕКСТ	Русская кухня	227
О РОССИИ	Русский пирог	230
УРОК 17 УЛИЦА И ГОСТИНИЦА 231		
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ		231
ДИАЛОГИ		232
ГРАММАТИКА		236
1. 副词比较级和最高级		236
2. 谓语副词		237
3. 否定代词和否定副词		237
4. 比较从句		238
ТЕКСТ	Поселить гостей в гостиницу — нормально или нет?	241
О РОССИИ	Правила проживания в гостинице	244
УРОК 18 КОМПЬЮТЕР И ИНТЕРНЕТ 246		
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ		246
ДИАЛОГИ		247
ГРАММАТИКА		251
1. 不定代词和不定副词		251
2. 带-ся 动词的意义和用法		252
3. 反身代词		254
ТЕКСТ	Интернет — часть нашей жизни	257
О РОССИИ	Вы знаете сети в России?	259
УРОК 19 МЕДИЦИНА И ЛЕЧЕНИЕ 261		
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ		261
ДИАЛОГИ		263
ГРАММАТИКА		267
1. 简单句		267
2. 无人称句		268
3. 不定人称句		270
4. 泛指人称句		270
ТЕКСТ	Дочка заболела	271
О РОССИИ	Медицинское страхование	274
УРОК 20 СПОРТ И ЗДОРОВЬЕ 275		
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ		275
ДИАЛОГИ		276

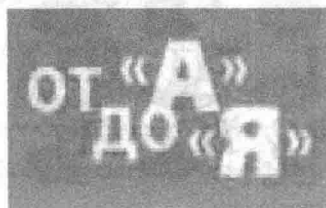
ГРАММАТИКА	279
1. 句子成分	280
2. 并列复合句和主从复合句	281
3. 带目的从句的主从复合句	282
ТЕКСТ Мой любимый вид спорта — футбол	284
О РОССИИ Самые распространённые виды спорта: топ 10	287
УРОК 21 ЭКСКУРСИЯ И ПУТЕШЕСТВИЕ	288
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	288
ДИАЛОГИ	290
ГРАММАТИКА	293
1. 带说明从句的主从复合句	293
2. 带结果状语从句的主从复合句	296
ТЕКСТ Путешествие в Россию	297
О РОССИИ Золотое Кольцо России	301
УРОК 22 ОБЩЕНИЕ И ЭТИКЕТ	302
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	302
ДИАЛОГИ	304
ГРАММАТИКА	307
1. 直接引语和间接引语	307
2. 带条件从句的主从复合句	309
3. 带让步从句的主从复合句	309
ТЕКСТ Этикет в общении	312
О РОССИИ Поведение в общественных местах	316
УРОК 23 ПИСАТЕЛИ И ЛИТЕРАТУРА	317
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	317
ДИАЛОГИ	319
ГРАММАТИКА	322
1. 带定语从句的主从复合句	322
2. 带程度与度量从句的主从复合句	324
ТЕКСТ Что такое художественная литература?	326
О РОССИИ Золотые имена в литературе	330
УРОК 24 ИСКУССТВО И НАСЛАЖДЕНИЕ	331
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	331
ДИАЛОГИ	333

ГРАММАТИКА	336
1. 带时间从句的主从复合句	336
2. 带原因从句的主从复合句	338
3. 带行为方式方法从句的主从复合句	339
ТЕКСТ Большой театр — символ культуры России	341
О РОССИИ Мир музыки Чайковского	344
УРОК 25 ТАЙНА РУССКОЙ ДУШИ	345
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	345
ДИАЛОГИ	346
ГРАММАТИКА	351
1. 集合数词的变格和用法	351
2. оба, обе 的变格和用法	352
3. 带地点状语从句的主从复合句	353
4. 带接续从句的主从复合句	353
ТЕКСТ Умом Россию не понять	356
О РОССИИ Кто он и откуда, этот загадочный русский человек?	359
УРОК 26 НАУКА И ДОСТИЖЕНИЯ	360
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	360
ДИАЛОГИ	362
ГРАММАТИКА	365
1. 形动词	365
2. 主动形动词的构成和用法	366
ТЕКСТ Михаил Васильевич Ломоносов	370
О РОССИИ Россияне-лауреаты Нобелевской премии в области науки	373
УРОК 27 НОВОСТИ И СМИ	375
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	375
ДИАЛОГИ	377
ГРАММАТИКА	381
1. 现在时被动形动词的构成和用法	381
2. 过去时被动形动词的构成和用法	383
ТЕКСТ О Параде Победы	387
О РОССИИ Список российских телеканалов	390
УРОК 28 ЭКОЛОГИЯ И ЗАЩИТА	392
РЕЧЕВЫЕ ОБРАЗЦЫ	392

ДИАЛОГИ	393
ГРАММАТИКА	398
1. 被动形动词短尾的构成和用法	398
2. 副动词的构成和用法	399
ТЕКСТ Проблемы Байкала	403
О РОССИИ Прекрасная природа В России	406
俄罗斯歌曲	407

УРОК 1 ДАВАЙТЕ ПОГОВОРИМ ПО-РУССКИ

1. — Здравствуйте, дорогие друзья!
— Здравствуйте, Елена.
2. — Спасибо.
— Пожалуйста.
3. — До свидания.
— Пока.

ФОНЕТИКА

俄语是拼音文字。俄语(русский язык)共有 33 个字母, 其中 10 个元音字母、21 个辅音字母、2 个不发音字母(软音符号和硬音符号)。

俄语字母表

1. 元音: [a] [o] [y] [э] [ы] [и]
2. 辅音: [б] [п] [д] [т] [г] [к] [з] [с]
3. 元音[a] [o] 的弱化
4. 音节和重音
5. 调型 1
6. 字母的书写

1. 元音: [a] [o] [y] [э] [ы] [и]

元音字母	近似国际音标	元音发音要领
а	[a:]	发元音 [a] 时, 口张大, 舌自然放平, 舌尖贴下齿背。
о	[o:]	发元音 [o] 时, 双唇撮成圆形, 舌向后缩, 口腔开度小于 [a], 舌尖离开下齿, 舌后部向上抬起, 保持口形不动。
у	[u:]	发元音 [y] 时, 双唇成筒状, 向前伸出, 口腔开度很小, 舌根抬向上腭。
э	[e]	发元音 [э] 时, 舌中部向上抬起, 舌尖抵下齿背, 双唇角向两边舒展, 双唇不能用力。
ы	[ei]	发元音 [ы] 时, 整个舌体向后缩, 向硬腭高高抬起, 双唇稍向两旁舒展, 口微张。
и	[i:]	发元音 [и] 时, 舌体向前移, 舌中部和舌前部向上腭抬起, 舌尖靠近下腭, 双唇向两旁舒展, 口微张。

 а — [а:]

а—а—а Аня—Анна—Алла—Азия—Антон алло—арбуз—Америка—алфавит
папа—мама—буква—Москва

А. А. Ахматова (1889-1966) — русский поэт, луна русской поэзии.
(安·阿赫玛托娃是俄罗斯诗人，俄罗斯诗歌的月亮。)

 о — [о:]

о—о—о а—о—а о—а—о от—он—оба—обе—озеро—Ольга—Обама
рот—нос—бок—бог—онó—слово—фото алло—плохо—золото—хорошо—молоко

Слава Богу(谢天谢地)!

Н. А. Островский (1904-1936) — русский писатель. Его роман «Как закалялась сталь». (尼·阿·奥斯特洛夫斯基是俄罗斯作家。他的长篇小说《钢铁是怎样炼成的》。)

 у — [у:]

у—у—у а—о—у о—а—у у—о—а а—у—о
ум—увьы—ухó—Уля—ужин—утка—улица—Украина—утро—Доброе утро!
взүз—түт—сүп—зүб—шүм—дүт—фүтбóл —Русь

Г. С. Уланова (1910-1998) — русская балерина. (加·谢·乌兰诺娃是俄罗斯芭蕾舞演员。)

А. С. Пушкин (1799-1837) — великий русский поэт. Солнце русской поэзии.
(阿·谢·普希金是俄罗斯伟大诗人，俄罗斯诗歌的太阳。)

 э — [е]

э—э—э а—о—у—э о—у—э—а у—а—о—э э—у—о—а
эх—этот—эта—это—эти—мэр—поэт—Эмма
этаж—эпо́ха—экра́н—этике́т—экза́мен—Эрми́таж